

Innspill fra Batteriet/Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge Oslo 10.3.2009

Vi er fornøyd med at det er en tendens i noen av lovendringene i retning av å gi økt sikkerhet for tjenestemottaker. I tillegg støtter vi opp om en ny klage- og ankeordning, som departementet tar sikte på å opprette (s. 29 i høringsnotatet). Dette er også bemerket nedenfor; se Kap 7. Videre er rettssikkerheten noe vi har lagt vekt på i våre kommentarer til lovforslaget, og vi er enige i at dette området skal sikres gjennom utforming av regelverket.

Vi har følgende kommentarer til lovteksten:

Kap 1

§ 1-1: Bytte ut ordet *å bidra* med *å sikre* i første ledd. "*Formålet med loven er å sikre sosial og økonomisk trygghet...*" Da ligger det en sterkere føring på hjelpen.

Kap 3

§ 3-4: Istedenfor "**bør** samarbeide", ønsker vi en sterkere formulering som "**plikt** til å samarbeide". Dette er mer i overensstemmelse med det som er bestemt i statlige retningslinjer for brukermedvirkning i NAV.

Kap 4

§ 4-2: Stønad til livsopphold. (Denne rettigheten fremstår som svak i forhold til intensjonen.) Ordet *krav* bør omformuleres til **rettighet**. "*De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har rett til økonomisk stønad*"

Vi ønsker en rettighetsfesting av en minimumsyttelse uavhengig om du eier noe fra før. Vi vil altså fjerne delen med at den er skjønnsbasert og uttømmende, det bør være en rettighet man har som borger. Ytelsen må ligge på SIFO-nivå. Grunntytelsen/sosialhjelpen bør være statlig regulert. Kommunene kan i tillegg ivareta uforutsette situasjoner, nødssituasjoner.

§ 4-4: Vi mener det ikke bør være mulig å stille krav til at mottakere av økonomiske stønader skal utføre arbeid i kommunen som motytelse. Særlig gjelder dette dagens sosialsatser, som ligger svært lavt. En slik mulighet for kommunene innebærer faren for utnyttelse av mennesker i en vanskelig situasjon. Arbeid skal lønnes ut i fra tariff.

§ 4-5: Stønad i form av varer og tjenester skaper uverdighet. Dette kan bidra til stigmatisering og brudd på taushetsplikten. I en endring av loven er det nå mulighet til å gå bort fra en slik mulighet i lovverket. Dette anbefaler vi på det sterkeste!

Kap 5

§ 5-7: Vi foreslår at nivået i Kvalifiseringsstønaden settes opp til 3G. Denne summen skal gjelde for alle som er i programmet, uavhengig av alder. Barnetillegg bør minimum ligge på 0,4G (tilsvarende tillegget man har som uføretrygdet).

§ 5-11: Her står det at ”*Kommunen beslutter hvordan og til hvilke tidspunkter utbetaling skal skje*”. Fast lønnsutbetaling skaper forutsigbarhet. Det skaper mer jobb for kommunen å gå inn på hver enkel person i kvalifiseringsprogrammet mht. utbetalinger. Vi mener det bør være faste dager for lønnsutbetaling av kvalifiseringsstønad. Det handler om tillit til den enkelte å utbetale lønn på faste dager.

Kap 6

§ 6-3 Taushetsplikten må settes høyt. Sosialmottakere har ofte sterke livshistorier. Vi mener at tjenestemottaker skal samtykke i innhenting av opplysninger, med mindre personen omfattes av vergeloven.

De det gjelder bør ha en sterkere rett til å nekte å gi opplysninger enn det som er praksis i dag. Det skal ikke være mulig å logge seg inn i systemet å finne alle opplysningene om en person.

§ 6-5: Vi vil påpeke behovet for stor varsomhet i forhold til mennesker som har byttet identitet, eller skjuler seg fra familie, eks partnere eller andre. Etisk tilnærming og ”varselamper” skal ligge til grunn i hvert tilfelle.

Kap 7 - Klagebehandling, avgjørelser av tvister og tilsyn

Her ser vi et behov for en annen klageinstans enn Fylkesmannen. Vi vil anbefale opprettelsen av et sterkere faglig organ, lignende Trygderetten. Dette kan være med på å kvalitetssikre ordningen (f.eks. ”NAV-retten”).

Side 22: Kommunens ansvar for å sikre kvaliteten på tjenestene minner om ”bukken og havresekken” problematikk. Gå bort fra veiledende stønadssatser. Vi går for en rettighetsfestet minste stønad/inntekt.

Side 24: Bolig. Kommunen bør ha en plikt til å gi forsvarlig botilbud innenfor kommunens grenser.

I tillegg:

Tilbud om bolig bør være grunnleggende forutsetning i Kvalifiseringsprogrammet, og skal tilbys personen hvor hun bor eller jobber.

Tilsynsenhetens (Fylkesmannens) kompetanseområde bør utvides til å omfatte kapittel 4 i den nye loven (slik at minstenormene sikres).